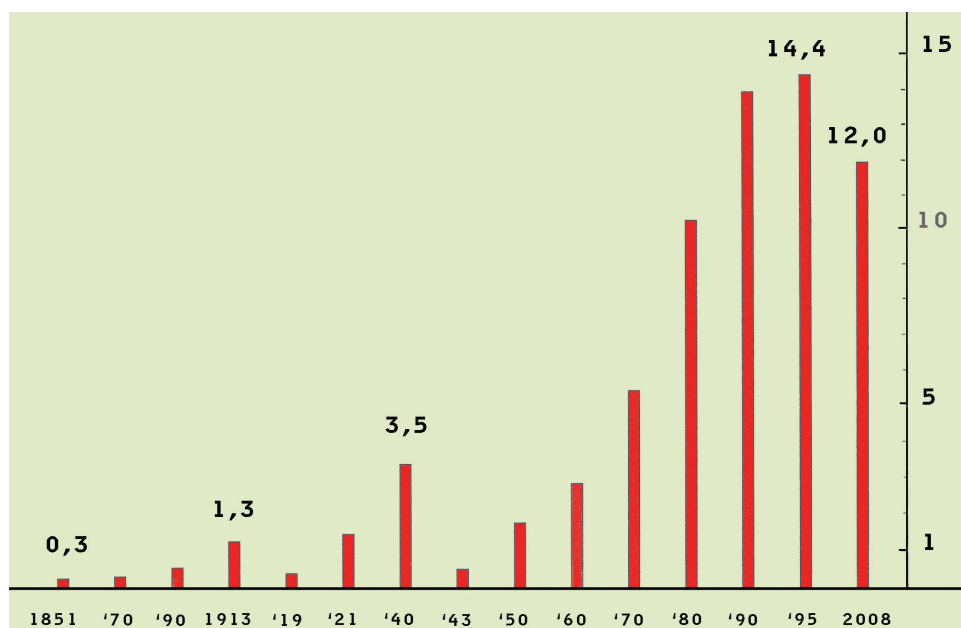

30 | Toename van het aantal varkens

De Nederlandse varkenshouderij ontwikkelde zich in anderhalve eeuw van een onderdeel van de gemengde bedrijven tot een zelfstandige bedrijfstak met een aanzienlijke exportwaarde. Het aantal varkens nam in die periode explosief toe. De navolgende tabel toont het verloop van die ontwikkeling.

Vanaf 1910 kreeg de varkenshouderij betekenis als bron van inkomsten voor de kleinere gemengde bedrijven op de zandgronden in de oostelijke en zuidelijke provincies. De oprichting van de melkfabrieken speelde hierbij een opmerkelijke rol. De verwerking van de melk door de fabrieken leverde namelijk restproducten op, die de leveranciers – de boeren dus – moesten terugnemen. Ondermelk en wei bleken, gecombineerd met graan, graanafval en aardappels, goed voer voor de varkens.

GROEI VAN HET AANTAL VARKENS IN NEDERLAND (IN MILJOENEN)

Geleidelijk werden meer varkens geproduceerd dan de Nederlandse markt kon opnemen. De export van lichte varkens, zogeheten Londense biggen, naar Engeland kreeg betekenis.

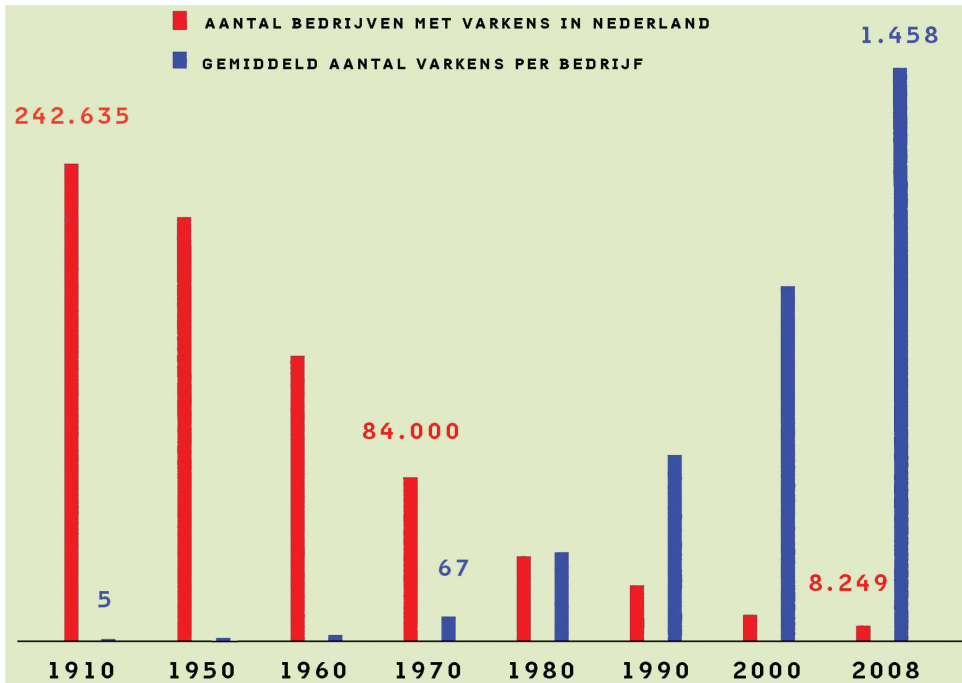
Ook het beschikbaar komen van mengvoeders was van invloed op de ontwikkeling van de varkenshouderij. Dr. J. Grashuis, de latere directeur van het CLO-Instituut 'De Schothorst', heeft veel baanbrekend werk verricht voor de ontwikkeling van de mengvoeders.

Het beschikbaar komen van goede mengvoeders en een goed georganiseerde afzet van varkens en varkensvlees zijn belangrijke voorwaarden geweest voor de ontwikkeling van de varkenshouderij, zoals die zich na de Tweede Wereldoorlog heeft gemanifesteerd.

Vanaf de jaren zestig zette de specialisatie in. Er kwamen bedrijven die uitsluitend varkens hielden. Het aantal kleine varkenshouders nam snel af en het aantal varkens per bedrijf groeide sterk.

Voor de specialisatie en de schaalvergroting is de introductie van nieuwe huisvestingsystemen bepalend geweest. Toen er stallen met roostervloeren kwamen en zeugen in ligboxen of aangebonden konden worden gehouden, werden de mogelijkheden gecreëerd voor grootschalige en gespecialiseerde bedrijven. Niet alleen in de vleesvarkenshouderij, maar vooral ook in de biggenvermeerdering vormde arbeid niet meer de remmende factor voor schaalvergroting.

De fokkerij moest zich op deze ontwikkelingen instellen. De varkens en vooral de fokvarkens moesten bestand zijn tegen de hardere omstandigheden. De gebruikskruisingen kwamen dan ook precies op een tijdstip, dat er behoefte was aan een sterker en vitaler varken.

ONTWIKKELING VAN HET AANTAL BEDRIJVEN MET VARKENS EN HET GEMIDDELD AANTAL VARKENS PER BEDRIJF IN NEDERLAND